

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYI RT. KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyed évre 1 frt.	Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Nagy László. Segéd-szerkesztő: Hulinka Sándor.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sz.-Somlyón, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is ezímezendők. Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.
--	--	---

Olesó husnak hig a leve.

A kereskedelemben előforduló visszaéléseket részben maga a közönség segíti elő, a mennyiben az olesóságot tartva szem előtt inkább az utánzatokat fogyasztja, másrészt ezen hamisítványok oly ügyesen vannak elkészítve, hogy első pillanatra fel sem ismerhető a csalás. Sok esetben pedig oly nyilvánossá lesz, hogy senkinek se jut eszébe azt csalásnak bélyegezni. Így vagyunk például a müborral, pótkávéval és számos más cikkel. Pedig ha meggondoljuk, hogy az elsővel a bort, a katánggyökérrel pedig a kávéat akarják utánozni és pedig oly célból, hogy az eredeti cikkeknek olcsóságuknál fogva konkurenciát csináljanak, okvetlenül hamisítványoknak kell deklarálnunk azt. Ezen kijelentést pedig egyedül azon körülmény képes enyhíteni, hogy a gyárosok megnevezik a cikk utánzott voltát. Ha ezt azonban nem tennék, ugy eljárásuk a büntető törvénykönyv paragrafusaiiba ütközik.

A gyáros tehát, ha csak nem akarja magára vonni a büntetést, megmondja a kereskedőnek, ki cikkét forgalomba hozza, hogy az utánzat, de a kereskedő ezt fogyasztói előtt legtöbbször elhallgatja, mi bizony nem helyes dolog. A gyáros is jónak látja gyakran ezt tenni, mert biztos a felől, ha a vevők előtt feltárná az igazságot, ugy azok semmit sem, vagy igen keveset vásárolnának az utánzott cikkből. Így például kinek volna kedve müvaját, mely disznózsirból vagy legtöbbször faggyuból készül, tartani?

Az ismeretes, hogy Amerikában a pamut-cserje magjainak sajtolása által egy olyan nedvet állítanak elő, mely több rendbeli desztilláció és festés után „valódi aixi olaj” néven jó a forgalomba. Az ilyen „provencei olaj” készí-

tésére nagy telepek vannak berendezve, sőt ujabbban egy részvény-társaság alakult 40 millió dollár tőkével, mely feladatává tette az ilyen olaj előállítását és forgalomba hozatalát.

Tápszereken kívül még egyéb cikkek sem maradtak mentek a hamisításoktól. Így például az olesó „tisztá len” vászlaak szálaai közé pamutfonalak is vannak vegyítve, meg lehet esküdni továbbá arra is, hogy a „fellen” árúk legalább háromnegyed részben pamutanyagból készülnek. Az ilyen keveréktől a gya pu árúk sem maradnak mentek.

Ugyancsak csalásnak kell tekinteni azt is, midőn olyan „szintartó” kelmét adnak el, mely színét rövid idő múlva megváltoztatja. Ez utóbbi csalások még inkább megjárják, mint azok, a melyek élelmi szerekkel üzetnek, mert hamisított élelmezési cikkek gyakran betegségeket, sőt nem ritkán mérgezéseket idéznek elő, mivel a lelketlen gyártók az olesóságot és a hasonlatosságot tartva szem előtt, nem válogatják meg az anyagot.

Most csak az a kérdés, hogyan lehetne a megcsalattatást kikerülni, vagyis miként állna módunkban valamely utánzat hamisított voltát kimutatni. Ez csakis azon tudomány népszerűsítése által érhető el, melynek legtöbbet köszönhet a csalási ipar és ez a vegytan. A chemia derítette fel, hogy a cikkek mily anyagokból vannak összetéve, és a mit a természet hozott létre, azt most mesterséges uton akarják annak segélyével előállítani. Eddig a vegytant csak felsőbb tanodákban adták elő. A hallgatók kezébe ez által egy kétélű fegyvert adtak, mert ismeretüket nemcsak a család felderítésére, hanem annak elterjedésére is felhasználhatták. Ha azonban a vegytant általánosan tanítják, ugy mindenki képes lesz a turpisságot kideríteni és

golt, néhány szót mondott németül; erre őrmesterünk „megálljt” vezényelt. Ez megtörténvén, most így szólt az őrmester:

„Kapitány ur! Tessék leszállni. Önnek velünk kell jönni honunkba. Nekünk vezér kell, ön magyar s hat évig atyánk volt. Öntől elválni nem tudunk.”

Kapitányunk erre leszállt s így szólt:

„Jó tehát ha fogoly vagyok belátom, hogy ellenetek nem tehetek semmit. Kísérjete!”

A század közepére vettük s ő gyalog bus arc-al lépdelt közöttünk a városon keresztül.

Ekkor már világos reggel volt s a lakosság nagy része felkelt.

Katonák, zsandárok, fináncok eszeveszetten futkostak egymást kérdezve: „Mi ez?! hol járnak ezek a huszárok, hiszen az átvonulás nincsen bejelentve.”

Egyik-másik kérdezte tőlünk is, hogy van-e uti parancsunk.

Van, szólánk kivont kardjainkat mutatván nekik. — Ők elámulva zavartalanul hagytak bennünket menni s a város tul részére érvén megállottunk s kértük kapitányunkat, hogy szálljon kocsijába, mert már most sietünk.

Fiáth főhadnagy ur is leszállt kocsijáról s mellette foglalt helyet. Még egyszer felszólított bennünket, hogy térjünk vissza; még most sem késő.

„Előre, előre!” hangzott minden ajkról és sebes ügetéssel, majd vágatva rohantunk a kanyargós uton míg néhány negyedóra múlva a Kárpát ölébe fogadott bennünket.

Derült arccal, nevetve kiáltottunk fel: „Most már sógorok jöhetnek utánunk!” — Ezen egyetlen ut vezetett t. i. Máramarosba s jól tudtuk hogy más ut nincs, a melyen elibünk kerülhessenek. Gyorsan haladtunk hát a jó karban tartott ország-

majd óvakodni fognak ártalmas hamisítványokat előállítani.

Még meg fogjuk érni azt az időt, hogy miként most minden szeszkereskedő szeszmetétkkel bír, ugy az élelmi szerek elárusítója helyiségebe egy kis kézi laboratoriumot fog beszerezni, hogy a kapott jószágok valódiságát minden percben ellenőrizhesse.

Levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Barátom!

A Szilágyságnak a rég letűnt századokban is igen változatos és nevezetes szereplése volt és Mátyás királyunk anyai családjának a Szilágyságnak, a Báthoryaknak, Bánffyoknak, Serédyeknek és Wesselényieknek dicsősége még maig is derengő fénynyel vonja be e szép vidék völgyeit és halmait.

De hasztalanul kutatjuk fel hazánk történelmét oly általános dicsőség után, minő a Szilágyságot 1848—49-ben kiállított 31-ik honvéddzászlóaljja által illeti meg; e vörös-sapkás hősök által, kik a Szilágys minden rétegzetéből, — a románságot sem véve ki, — kerültek a Szűz Máriás lobogó alá és szereztek annak annyi elismerést és valódi nemzeti dicsőséget, mint a mennyi vért ontottak a hazáért és szabadságért.

Valóban nagy mulasztást követnének el most, midőn még néhányan élünk az egykori hírneves zászlóaljából, mely előbb Tóth Ágoston, később Dobay alatt Erdély összes csatatereit bejárta; a vesztésében is dicső vízaknai ütközetet csaknem egymaga állotta ki és a piskii csata végeldöntésének hatalmas tényezője volt — ha mondom, a mai korszakot föl nem használnók arra, hogy összegyűjtsük az adatokat e kitűnő csapat történetéhez.

uton, számtalan patakon ágázolva, hol paripáink fejüket félig az üde vízbe meritve felfrisülést nyertek.

Délután két óra tájban közeledtünk a lengyel határhoz.

En tizenkét emberrel az elővédet képezvén, néhány száz lépéssel előbb haladtam a század zöménél. Most tanakodni kezdtünk a felett, hogy ha a sorompó le van zárva és igazolás nélkül azt előtűnk fel nem nyitják, mit teszünk? Abban állapodtunk meg, hogy én leszállok, a lakatot levágom s a többiek pedig, kiknek löképes fegyvereik vannak tüzelnek az őrségre s ha a sorompó felnyílt, rohannunk.

Végre feltűnt előttünk a sorompó s a kint álló őr jelentette, hogy huszárok jönnek. Gyorsan közeledett a sorompós és azt felnyitotta. Mi átmentünk s az őrház előtti téren megállottunk. Az őrség kirohant, a határőrtiszt kérdezte tőlünk hová megyünk.

„Haza” felelénk.

„Van-e utirendünk?”

„Van a századnál.”

„Tehát többen is jönnek?”

„Igen, volt a válasz.”

Már akkor vizshangoztak a magas hegyek kürtjeinktől s a század megérkezett. Az őrtiszt kapitányunk kocsijához lépett s kérte az utirend előmutatását. Ő azt mondta, hogy az őrmesternél van. Az megjelent kard pengéjét mutatva. „Itt van uram, ez a mi utlevelünk. Egy ilyenél minden ember el van látva.” A tiszt felhuzta vállát. Ekkor néhány szót szólt legényeihez s ezek gyorsan távoztak az őrházba, egy részük vutkis üvegekkel, mások felszelt kenyér halmazzal jelentek meg köztünk s

TÁRCZA.

Mert érzem azt, hogy nem feledtelek!

Sok, hosszú éve mult, hogy megismertelek,
S eltűnt emléked távollét ködében,
Szívemről arcod lemosódott szépen,
És azt hívém, hogy elfeledtelek.

Hisz annyi érte szívemet azóta,
Öröm és bánat kergetődzött benne
Átélni mindezt képtelen is lennne,
S eltűnt emléked, mint egy régi nóta.

De most, hogy ujra fölismertelek
Szívem beillik tűzhelynek: csodás!
Hamuja mélyén őrzé a parázst
És most azt érzem: hogy szerettelek.

Minek is láttam arcodat meg ujra,
Nyugodtan néztem én sorsom elébe,
Hisz tudtam azt, hogy örömemnek vége,
De most szívem örökre föl van dülva
Mert érzem azt, hogy nem feledtelek.

Bogdánovics György.

A Lenkey huszárok története az 1848—49. években.

Közli: Egy Lenkey huszár.

(Folytatás.)

Most már a város alá értünk s kapitányunk Vince őrmesternek, ki közvetlen kocsija mellett lova-

Azért becses lapod hasábjain ezennel ünnepélyes felszólítást intézek mindazokhoz, kik még a 31-ik zászlóaljból életben vannak, vagy arról adatokkal bírnak, hogy mindazt, a mi annak szervezése, tisztis és altisztis karára, egyes kitűnő hőseire és a zászlóalj egyik vagy másik csapatának kiváló működésére vonatkoznak, a „Szilágy-Somlyó“ szerkesztőséghez beküldeni sziveskedjenek.

Igaz, hogy én is már ősz fejjel alig ígérhetek valamely mesterművet: de még sok dolog van olyan, mire magam is emlékezem és egykori bajtársaim könnyen fogják pótolhatni azon hézagokat, melyek az én emlékezetemben — különösen abból származtak, hogy mint a zászlóaljból kivált utászkar parancsnoka huzamos ideig voltam más helyeken elfoglalva.)*

Ne hagyjuk elveszni a Szilágyság összes polgárainak eme legszebb dicsőségét, mely zászló alá vonult fiai felénél többnek került életébe és mely ha meg nem őrizzük, a feledség örök homályába fog veszni.

Azért kedves bajtársak, kik egykor szuronyt és kardot forgattatok, ragadjátok meg tollaitokat és jegyezzétek föl azokat a dicső percek, midőn a magyar hazának és szabadságnak oly fényes szolgálatoakat sikerült tennetek!

Szilágy-Somlyón, 1888. júl. 14-én.

P. Szathmáry Károly,
a 31-dik honvéd zászlóalj egykori tisztje.

*

Annyival szivesebben adunk helyet e felhívásnak, mert ha a zászlóalj történelmének kidomborítását eszközölhetjük, ez uton legalább egy porondszemmel járultunk a szabadságharc diósó templomának felépítéséhez.

Szerk.

Vidéki levél.

Kraszna, 1888. júl. 15.

Tekintetes szerkesztő ur!

Nem nagy, de annál érdekesebb eseményről tudósítom ez alkalommal a „Szilágy-Somlyó“t. A krasznai ev. ref. orgona-alap a mai napon 6 frttal gyarapodott. Csekély ez összeg, de annál nagyobb szerű a forrása. Érdekes ez, tessék meghallgatni. Vagy 10—12, legtöbbször 3—6 elemi osztályos gyermek élvezi itten a szünidő szabadságát. Ezek a gyermekek egyszer azon gondolatra jönnek, hogy ők „színházat csinálnak.“ Elkéri tőlem a „Hasznos Mulattató“-t s kiválasztják Inczédi László „Az elbizakodott“ című szindarabját. Kiosztják a szerepeket, hamarosan be is tanulják. Csupán az volt a kérdés, hogy miféle célra történjék az előadás? Némelyek saját zsebükre, mások a gyermekmenház javára szavaztak. E nézeteltérés aztán nagy zavart okozott s már-már attól lehetett tartani, hogy az egész színész kompánia szétszlik. Ekkor egy 2 elemű végzett kis fiú, ki nem Krasznára való, föl szólal: „Nem szégyenlenétek ti eltenni a zsebetekbe

*) Remélem, e lapok szerkesztősége megnyitja előttünk hasábjait.

P. Sz. K.

megvendégelték bennünket. Mik éltettük őket és ők szerencsés utat kívántak. Le szállottunk lovainkrol; a kitágult hevedereket felszorítottuk s felültünk, mikor is kapitányunk újfent felszólított a vissza térszre. Elmondta harmadszor is a „most se későt.“

„Előrel!“ hangzott fel s indultunk most már csak lépésben fel a Kárpátokra. Néhány negyed órai menet után feljutottunk a legmagasabb hegytetőre. Itt egy óriási három színre festett fényő szalonn lengett a több öl hosszú nemzeti lobogó. Itt a magyar hátár! Az volt köztünk szerencsés a ki hamarabb csókolhatta meg a háromszínű fényő szalát. Lovainkról leszálltunk s térdre borulva köszöntük meg a Mindenhatónak, hogy veszély nélkül segített honunk földére.

Gyalog vezettük le lovainkat a magas hegytetőről, hogy terhök könnyebb legyen; a lejtősebb domb oldalakon szétszórva fából össze tákolt, füstös szalmával fedett viskók tüntek elő. Ezek lakói meg pillantván bennünket s még sohasem látva jly négy lábú és négy kezű állatokat, nagy késekkel felfegyverkezve, rémülve kapták öleikbe s hátaikra rut bozontos hajú gyermekeiket s csekély podgyászokat s futottak a hegyek uduiba mint neki vadult szarvasok. Ezek kárpáti rusznayákok voltak. Ez nekünk igen mulatságnak tetszett. A kies völgyre leérve lovainkra ültünk s elértük a Tisza folyót, mely a kavicsok felett a leáldozó nap fényétől csillogott. Körösmező városka tünt fel előttünk délre. Ennek közelében fürge menyecskék s leánykák egy öles hosszú ruddal s vállakon mindegyik végére korsót akasztva jöttek a Tiszához vizet meríteni. Vidámon csevegtek magyarul.

Szívünk repesett örömében e hangok hallatára.

Oh mily rég hallottunk mi magyar szót nők ajkáról! Vizet kértünk tőlök.

a mi pénzt bekaptok? Hiszen arra kellene tán törekednetek, hogy építsenek kisedővodát, hova a szegény gyermekeket elvigyék, nehogy bajok essék, míg szüloik a mezőn dolgoznak. Azután arra munkálnátok, hogy legyen Krasznán megyeház, hogy aztán lenne ez is rendezett tanácsu város! Ez a gyermekes gondolkodásmód hatott a többiekre s megegyeztek, hogy játszani fognak hát egy célra és pedig — a ref. orgona alapra.

Minthogy a legokosabb sem volt a többenél sokkal okosabb, rendezőt pedig, ki őket „rendben“ tartsa, nem választottak, könnyen érthető, hogy a próbák nem a legnagyobb csendben folytak le, annyira nem, hogy némelykor nagyobb lármát csaptak, mint azok a vándor színészek, kik három hónap óta nem kaptak gage-et. Most egyik, majd másik duzta föl az orrát; egyiknek ez, másiknak amaz nem tetszett. De végtére mégis csak sikerült az előadás. Julius 15-én az állami iskolában adatott elő a darab, melyet két hétig tanultak s melyen ugyanannyi ideig veszekedtek. A szereposztás következő volt: Peres ur, ügyvéd Miron Ilonka. Miklós, Máriska, gyermekei Boros Gizella, Boros Ida. Hámosi, csizmadia Bakcsi Miklós, Julcsa, Pista, gyermekei Bakcsi Erzsé, Boros Margit. Hétfalusi Jenő Lázár Géza. Csizmadia inas Miron Berta.

Maga az előadás, tekintve, hogy rendező nem volt s hogy ezen gyermekek nagyobb része ilyen előadást nem próbált, a várakozáson felül sikerült. Bátran, ügyesen beszéltek s elég jól maszkirozták magukat. A gyermekek szorgalma eléggé meg lett jutalmazva, mert előadásukon Kraszna intelligenciájának színe-java jelent meg.

Ez a története ama 6 forintnak. Nagyon dicsérendő az apró mükedvelők szorgalma, hogy ők nem henyélik át a szünidőt, hanem igyekeznek olyan hasznos munkát keresni, melyből szellemöknek tetemes haszna van.

Zoványi Lajos.

Különfélék.

* **Előfizetési felhívás.** Lapunk ez év második negyedét megutván, a mult számmal a harmadik évnegyedbe lépett. Az osztatlan pártfogás és érdeklődés, melyet ez évnegyed alkalmából is a nagyközség részéről tapasztaltunk, jól eső biztatás nekünk arra nézve, hogy utunkat a megkezdett alapon tovább folytassuk: előfizetést nyitunk tehát a „Szilágy-Somlyó“ harmadik évnegyedére. Az előfizetési feltételek az eddigiek s csupán arra kérjük a szíves megrendelőket, hogy a nyomtatandó példányok meghatározása tekintetéből sziveskedjenek az előfizetési pénzt idejekorán a kiadóhivatalba beküldeni. Az előfizetési feltételek a lap homlokzatán olvashatók.

A „Szilágy-Somlyó“ szerkesztősége.

* **A vasut átvételére** kiküldött bizottság tagjai már több nap óta müködnék városunkban Maléter Zoltán műszaki tanácsos vezetése alatt. A vasuti banketektől több ismerőseink vannak köztük, kik úgy hiszik, most se panaszkodhatnak városunk vendégzeretetére. Legközelebb Gencsy Sándor pogármester vacserát adott tiszteletükre, a mikor pogármester ur Maléter Zoltánért emelte poharát, majd ez viszont Sz.-Somlyó város közönségéért s a pogármesterért mondott felköszöntőt. Jelenleg a színház helyiségében folynak a jegy-

Ök elámulva néztek ránk: „Hát magok is tudnak magyarul?“

„Hogyne tudnánk angyalok! Hiszen mi mind magyarok vagyunk!“

„Jaj de szép katonák magok! Ilyeneket mi még sohasem láttunk!“ szoltak s aztán egymással vetélkedve adták kézről-kézre korsóikat; futottak ha ki ürült cöbbért; mi dévajabbak leugráltunk lovainkról, átölelve karcsu derekaikat.

Volt olyan merész fickó köztünk, a ki csókot is lopott a rózsás ajkakra, azt vélvén hogy anyját vagy testvérét, vagy rég nem látott szeretőjét öleli. Majd haladtunk tovább s elértük Körösmezőt.

E városban több királyi erdésztiszt és fűrész malmok felügyelői laktak. A lakosság felriadvá tódult a Tisza partra, a hol tábornok üttöttünk s miután hírnök előre nem ment, azt vélték, hogy a fellegekből cseppentünk alá. A királyi tiszték és a város előjárói felszólították a lakosságot, hogy nekünk és lovainknak ételmi szereket hozzanak s mire az est beállt már bőven el voltunk látva étel és italokkal s lovaink is kaptak szénát és abrakot bőven. Fa hasábok s deszka darabokból több helyen kis táborunkban vidám tűz lobogott s ennek fényénél olvasták fel előttünk a napi eseményeket, melyet mi mohó vágygyal hallgattunk. A hosszú ut éhség és fáradtság után az étkezés jól esett, de piláinkra az álom ónsulylyal nehezedvén, a felolvasás már nem nyujthatott élvezetet.

A legédesebb álomba merültünk. Mikor távoztak lelkes felolvasóink nem tudom, de reggeli szürkületkor a kürtös riadó zenéje ébresztett fel huszárt és lovat, mert utóbbiak is mind fekvé pihentek. Még este az étkezés után mindjárt 6 emberből álló védőőrköt állítottunk fel a Tisza tulpartján, kis táborunktól pár ezer lépés távolságra, oly célból, hogy azok hírvil adják esetleges üldöz-

zőkőnyv felvételek, melyek előre láthatólag 8—10 napot fognak igénybe venni.

* **Az E. M. K. E. szilágysármegyei fiók-egylete** f. é. július 12-én a városház tanácstermében gyűlést tartott. Bejelentetett, hogy a brassói közgyűlésen br. Bánffy György, Nagy László, Bartha Iván, Hulinka Sándor és Léderer Zsigmond fogják az egyletet képviselni; megvizsgáltatták a március 15-iki ünnepély jóvedelméről készített számadás, mely szerint 172 frt a tiszta jóvedelem s ezenkívül ugyanabból 6 frt 40 krért az egylet vagyonát képező bélyegző vásároltatott. Julius 27-ére közgyűlés lesz kitűzve s pénztáros utasítva lett, hogy a júl. 1-éig bejött tagsági díjaknak háromnegyed részét a központba küldje fel. Ezzel a gyűlés több kebelbeli ügyelintézése után elszlott.

* **Név- és születésnapját** ünnepelte f. hó 16-án este Vischán Elek kir. aljárásbíró s a tüzőltó-egylet főparancsnoka vig baráti és család körben, mely alkalommal a jó kívánságok több kedélyes pohárköszöntőben nyertek kifejezést. Másnap délbén a tüzőltó-egylet tisztikara tisztogott a főparancsnoknál, melynek jó kívánságait s az egyletnek a fíradhatlan és buzgó főparancsnok iránti ragaszkodását a segéltiszt tolmácsolta rövid szavakkal.

* **A tüzőltó majális** vasárnap, ha az idő kedvezni fog, a mi a mostani időjárásból alaposan következtethető, meg fog tartatni. Felhívjuk reá az érdeklődők figyelmét.

* **Bucsu. Sz.-Somlyóról** Zilahra történt áthelyezése alkalmával mindazoktól, kiktől az idő rövidsége miatt személyesen bucsut nem vehettem, ez uton kívánok elbucsuzni, kérve őket, hogy engemet és családomat jó emlékükből őrizzenek meg. Kulin Imre, kir. aljárásbíró.

* **Galló László** illosvai helyettes jegyző a f. hó 16-án egyhangulag jegyzővé választott. A választás után kedélyes lakoma volt, melyen a többi közt Zoltán Vincze és Bölöni Ödön sikerült felköszöntőkben élteték a megválasztottat.

* **Az erdélyi közmívelődési egylet** igazgató választmány a hó 12-én Kolozsvárott ülést tartott. Ezen ülésen jelentetett be, hogy Fábán Lajos nagyváradi derék polgár végrendeletileg 1000 frtot hagyott az egyletnek. — A direktoriumnak egy igen fontos indítványa is szóba került: a kis-bécsi gránittelepen felállítandó iskola ügye. E célra a telep tulajdonosa: Glasner és Eibenschitz-cég megfelelő telket ajánl fel iskolai és tanítói lakkal, az Emke javára telekkönyvileg bejegyzendő szolgálmi joggal; ígért az iskolának teljes felszerelést és a tanítónak évi 100 frtot. A tanítói fizetés többi részét 250 frtot, valamint a nyugdíjalapba fizetendő 18 frtot az Emke vállalná magára. Az ig. vál. beható tárgyalás után kimondta az iskola felállítását, mely „az Emke népiskolája“ felirattal, magyar tannyelvű 6 osztályos lesz. Az iskola megnyitása 1888. szept. 1-én fog megtörténni. Megemlítiük végül, hogy az egyesület vagyon a jelenleg 311,304 forint 33 krajcár. Junius havi vagyon-növekedés 3740 forint 34 krajcár.

* **Az iparossegédek tanulmányi kiküldetése** tárgyában az országos iparegylet felhívást tesz közzé, melynek tartalma főbb vonásokban következő: Fogl E. bécsi gyáros a kereskedelmi minisztériumhoz megfelelő összeget küldött ama célból, hogy azzal művezetők és iparossegédek küldessenek ki a bécsi jubileumi iparkiallítás tanulmányozására. Az összeg felhasználása az iparegylet részén bízza, az felkéri mindazon művezetőket és iparossegédeket, kik a jelzett kiallítás tanulmányozására kiakarnak küldetni, hogy felszerelt folyamódványukat augusztus 5-ig küldjék be az egylet Uj-utca 4. sz. alatt való irodájába. Azok, kiket az iparegylet folyamódvásaik alapján kijelöl, Bécsbe szoló menetű jegyet, Bécsben három napi ellátást s napdíjakat kapnak. Egyelőre száz munkás kiküldését tervezik. Vidéki iparosok szintén pályázhatnak.

ink jövetelét. Éber őreinket azonban mint magát az örökhöz rendelt kürtös, Farkas Laci cigány fiú kifejezte, elnyomta a buzgóság éppen úgy mint minket. Áthorkolták ők is gyorsan a rövid májusi éjet. Hatalmas csoport volt ez, de néhány elszánt cserepár rabláncra fűzhetett volna mindnyájunkat.

Ébredőkor legelőbb is lovaink után néztünk; éttettünk s abrakolás után láttunk s most már lovaink jobb izüen ettek mint megérkezésünkkor. Fél század lenyergelt s itatni vitte lovait a Tiszába. Itt egy jó negyedóraig lábait áztatván szalma csutakkal megdörzsölték őket, megvizsgálták nem kaptak-e nyereg törést. Ezután nyergeltek és málháztak. Éppen ilyen eljárást követett el a század másik fele is.

A város lelkes polgárai különféle étkekből álló reggelit hoztak számunkra étkezés s az üde vízzel mosakodás után, — melyre különösen szükségünk volt, az izzadságot és port eltávolítván fejünk s arcunkról, — felfrisülve utra készen álltunk. Betegünk egy se volt, csak egy lovon észleltünk bágyadságot s ezt egy más tartalék lóval kicseréltük.

Most elibünk állott Vince őrmester következő szavakat intézve hozzánk:

„Vitézek! én magyar vagyok. Apám, anyám ér-díószegi születésűek voltak. Atyám már nős ember volt mikor katona lett. Megengédtetett neki hogy anyám az ezredhez kövesse s én Cseh országban születtem. Hat éves koromban a katonai növeldébe adtak. Innen kikerülve egy gyalog ezredhez osztattam be, mint hadapród, hol őrmester lettem. Miután azonban apám is huszár volt, azután sóvárogtam, hogy én is huszár lehessenek. Kéréssem meghallgattatt: át lettem téve ezen ezredhez, melyben másfél év óta veletek szolgállok. Gyermekkorom óta nem ősmerek mást mint a szigorú katonai fegyelmet, s mégis nem hiszem, hogy volna köztetek csak egy is,

E körülmények figyelembe vétele mellett ki fogna csodálkozni azon, hogy a különben bátor embernek inába szállott a bátorsága?!

— Ki vagy? Wer da? Ki vagy? — kiálltotta háromszor a postamester ur, a ki tudta a regulát, mert hiszen katonaviselt ember volt.

De minthogy ez a gyilkosnak eszeágában sem volt, névjegyét átadva, magát bemutatta, a postamester kinyitotta az ablakot, oda célzott, a hol a gyilkos zakatolt és lőtt.

Lőni és találni, két olyan dolog, a mi a postamesternél ritkán egyesült, hanem ez egyszer talán . . . igen.

Jaiaia! — hangzott elhaló hangon az ablak alól.

— Ezt eltrafáltam; — mondá magában a postamester; aztán átment a szomszédba bíró uramért, hogy a „helyszíni szemlé“-t fölvéve a szolgabírónak jelentést tegyenek.

— Szerencsés ember a postamester ur, most bizonyosan Dobos Gábort lőtte meg s megkapja a 600 forintot pengőben, a mit a fejére tűztek; — szólt bíró uram utközből, némi irigységgel.

— Jó volna . . . jó volna . . . válaszolt a postamester dideregve, jó remény fejében, a mint a tett helyre érkeztek.

Borzasztó kép tárult eléjük . . .

A havat sötétpiros vérfoltok tarkították, a meggyilkolt vérében fetrengve rugkapált, küzdött a halállal. Jaiaia! . . . és így tovább — — —

És — és másnap a levelek mind a postán maradtak, nem volt mivel a közeli postaállomásra szállítani, mert a meggyilkolt, a postamester saját édes — szamara volt . . .

*

Egy hivatalnok jó barátom, — a kinek egykor ezt a történetet elbeszéltem, azt a maliciozus megjegyzést tette rá, hogy az a postamester arany érdemkeresztet vagy legalább egy emléktáblát meg érdemelt volna.

Kacagtam.

— Kacagsz? mert bolond vagy. Nem kacagás ez, — szólt barátom. Hidd el, Magyarország csak akkor lesz boldog, mikor e számárhoz hasonlóan jár minden számár, a melyik közhivatalt visel.

Hm . . . hm! mondott ez az én barátom valamit! Csakhogy akkor soha sem lesz boldog Magyarország! . . .

IV.

Száz csomó ingnek a története.

Azt mondják: két asszony együtt egy — hetivásár.

Ez semmi.

Azt is mondják, hogy két dudás nem fér meg békességben egy csárdában.

Ez igaz.

Hanem mégis az a legigazabb, hogy e tekintetben a vadász a legveszedelmesebb fajzat, mert két vadász még egy határban sem fér meg békességben.

Kivált ha az egyiket Lupi bácsinak hívják, a másikat meg Sándor öcsémnek; — kivált ha Lupi bácsi e téren sokat tapasztalt férfiú, Sándor öcsém meg amolyan koczavadász, a ki untalan bakot lő; s kivált ha annak, a kit Sándor öcsémnek hívnak, szép, fiatal asszony a felesége, ellenben Lupi bácsinak akkora sincs ebből a fajtából, a melyet egy tü fokába be lehetne fűzni.

Nincsen ennél a föld kerekiségén nagyobb veszedelem! . . .

Mert ha Lupi bácsi sok vadat lő és eladja, nincs senkije, a kinek vállfűzöt, tournürt, harisnya-kötőt s több efféle veszedelmes szerszámokat vehessen. Mit csináljon hát a pénzzel?! . . . Rakásra gyűjtse? Minek? Kinek? Vegyen rajta enni, inni valót? Hiszen az terem, nem kell pénzen venni . . . Fizessen több adót, mint a mennyit kérnek? Csak nem evett bolond gombát! — mikor más ember azt se győzi fizetni, a mivel tartozik . . . Vagy adja jó-tékony célra? Azt Lupi bácsi nem teszi. Tiltja az elve. Rá akar szoktatni mindenkit, hogy a maga lábán járjon, nem akar proletáriátust nevelni . . . De mit tegyen hát?

Elkezdett vásárolgatni a „Sanyi öcsém“ feleségének.

Itt a veszedelem! . . .

Mert asszonynak vásárolgatni más szóval annyit tesz, mint asszonyt vásárolni. Főként, minthogy a kemény gyémántnak meg van az a fontos saját-sága, hogy puhára főzi a női szívet.

S ha hozzá tesszük, hogy létezik egy a statáriumnál borzasztóbb törvény: a vadász tilalom, mely nem engedi meg a szegény vadásznak bármikor vadászni a tapsifüles nyulakra, de ez által aztán időt enged vadászni a — kalandokra: akkor beláthatják kérem, milyen bonyodalom fejlődhetik ki, ha adva van két vadász és egy feleség . . . Főként ha a férj nagyon régi módszer szerint a T. V.-t (tilos vadászni) úgy értelmezi: „Tessék Vadászni“, — mi alatt a másik az erkölcsi törvények eme két betűjét hasonló módon értelmezi az előbbi felesége körül . . .

Hanem erről persze mit sem tudott a férj. Hiszen az ilyesmit különben is ő szokta megtudni legutoljára, pedig ő van legközelebb a feleségéhez. Mennyivel inkább utoljára tudja meg aztán, ha vadász, vagy pláne: koczavadász?! . . .

A menyecskék általában nagyon szeretik a vad húst, a „Sanyi öcsém“ felesége meg a szó szoros értelmében — kívánta. A férj meg szerette a menyecskét; mit volt hát mit tenni, mint vadászni untalan?!

De lőni csak ritkán tudott. Pedig Lupi bácsi megmondta suttyomban, hogy melyik csapásra men-

jen; (persze a melyik legmesszebb volt) megtanította, miként fekdjék hasra, (persze este felé) aztán hogyan illesse két ujját a szájába, hogyan bo-csássa ki azt a siró hangot, mely az őzet hozzá csalja. Nem ért semmit. Azaz: ért annyit, hogy addig kereste az igazi csapást, míg a csapás őt találta, — addig vadászott szarvasokra, míg önönma-gának rakatott föl szarvakat.

Egyszer aztán azzal lepte meg a világot, hogy válópört indított a felesége ellen. Mindenki kereste az okot, de senki sem találta meg, pedig a „Ruca-háti Hiradó“ hasábkot irt róla. De hát ugyan ki is gondolna arra, hogy „Sanyi öcsém“ válópört indítson, mert a felesége bondoirja kanapéjának egy ráncában véletlenül ott leli a Lupi bácsi gyémánt inggombját?! . . .

Hiába . . . hiába . . . Ha paraszt emberrel találkoztott, a kinek dolmányán pityke gomb figyegett: arról azt hitte, hogy az gyémánt gomb; ha eső esett, minden csöpjét gyémánt gombnak nézte; — a harmat a virágon, a köny a szemben, a csillag az ég kék udvarán — mind, mind meg annyi gyémánt ing-gomb volt, felesége és jó barátja hűtlenségének fényes tanujele, boldogtalanságának okozója. Ha mosolygó arccal találkozott, azt hitte: őt nevetik; a szomorú arc, az ő baján bánkodik; ha suttogtak: magára vette; a szellő is őt gunyolta, felesége kedvenc kakaduja, „a kis Bibi“ is róla fe-csegett . . . Oh, minek is, hogy az igazságot még az inggomb is elárulja?! . . .

*

Ebédem voltam a minap egy jó barátomnál, vagy őszintébben szólva: jó barátom hamis feleségénél. S hogy-hogynem, talán, hogy megszeppen-tem az asszonykát, elmondtam ebéd alatt a fenti történetet. Az asszonyka nevetett és elpirult; — gondolkozó lett és — jónak látta inni még egy-két pohárral az aszúból, hogy a mi pirt az csinál, ta-karja el azt a másikat . . .

*

Két hét nem telt belé, hogy a postán száz csomag érkezett száz címres tartalma mindeniknek egy volt: „Gomb nélküli férfi ingek.“

Elterjedt a történetem s férjem uraimék úgy látták jónak elejét venni a bajnak, a mit az inggomb okozhat, hogy elkezdtek gombnélküli inget hordani, szerencséjére a feltalálónak, a kinek történetemmel akaratlanul reklámot csináltam.

S a hány asszonykát két hét óta meglátogat-tam, az mind pongyolában volt. Porozó tollal, seprővel kezében, törökös módra kötött piros „olajos kendő“-vel fején. Mert valamennyinek fűrtös fejcsé-kéjébe szegett tűtött a históriám s most valamennyi maga takarítja — nagy gonddal — a boudoirját.

Ez a története a száz csomó ingnek. De a ki-nek nem inge, ne vegye magára! . . .

H I R D E T É S E K.

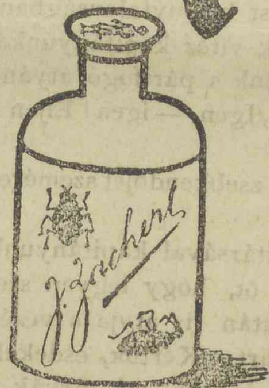

„Zacherlin“

Csak palaczkokban található.

Azért

a bevásárlásnál óvakodni kell.

Nem palaczkos ára kétes, hamisítvány és csalárd!

Valódi kapható Szilágy-Somlyón és vidékén:

Szilágy-Somlyón: Ruszka Ignác urnál. Szilágy-Csehn: Donogán Albert urnál. Tasnádon: Dulka Elek gyógyszerész urnál. — Zilahon: Bikfalvy István urnál. — Zsibón: Harmath Márton urnál.